

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้มีวิธีการดำเนินงานวิจัยของโครงการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสืบหาคูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมสาขาผ้าทอของจังหวัดเชียงใหม่” ที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการรายเดี่ยว กลุ่มธุรกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน สาขางานผ้าทอในเขตอำเภอแมริม อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสарภี อำเภอสันป่าตอง และอำเภอจอมทอง ของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีผู้จดทะเบียนการค้าผลิตภัณฑ์ จำนวน 48 ราย ซึ่งในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์จำนวนประชากรหลักร้อยละ 20% ของจำนวนประชากรทั้งหมด (มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2548 : 46-47) ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 12 ราย โดยมีรายชื่อดังนี้

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่	ผลิตภัณฑ์
1.กลุ่มดัดเย็บสตรีบ้านดงหาดนาค (คุณธิดา สุขสม)	เลขที่ 361 หมู่ที่ 7 ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ (เสื้อ กางเกง กระโปรง)
2.กลุ่มทอผ้าบ้านห้วยทราย (คุณจิรานนท์ แก้วชมพู)	เลขที่ 204 หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ
3.กลุ่มทอผ้าบ้านเด่นตะวันตก (คุณทิพพา ผนังใจ)	เลขที่ 48 หมู่ที่ 20 ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือและ การแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือ
4.กลุ่มตุงนาบุญ (คุณประสาน โสภกา)	เลขที่ 379 หมู่ 6 ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ (ตุง โคม)
5.ร้านพิจิตราผ้าฝ้าย (คุณบรรณกิจ เขียวเผ่า)	เลขที่ 25/9 หมู่ที่ 4 ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือและ การแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือ
6.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเย็บปักถักร้อย (คุณประพัฒน์ พร้อมใจ)	เลขที่ 46/1 หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยทราย อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ (เสื้อ กระโปรง กระเป๋า ฯลฯ)
7.กลุ่มผ้าพื้นเมืองเหมืองแก้ว (คุณมณฑนา แสงคำมา)	เลขที่ 77 หมู่ที่ 4 ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ (เสื้อ กางเกง)

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่	ผลิตภัณฑ์
8.กลุ่มทอผ้าบ้านหนองอาบช้าง (บุญศรี สมใจอ้าย)	เลขที่ 259/1 หมู่ที่ 16 ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือและ การแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือ
9.กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านวังปิ่น (จันทร์ บุญมาปะ)	เลขที่ 329 หมู่ที่ 1 ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัด เชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ (ผ้าถุง ผ้าห่ม ผ้าพันคอ)
10.กลุ่มตัดเย็บผ้าบ้านวังดวง (ศรี ปัญญาภิจิตกุล)	เลขที่ 26 หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ และผ้าไหม
11.กลุ่มสตรีสหกรณ์ตัดเย็บเสื้อผ้า ศรีบุญเรือง (คาริย์ โอชะกุล)	เลขที่ 28 หมู่ที่ 3 ตำบลไชยสถาน อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ (ผ้าฝ้ายทอมือ เสื้อคลุม)
12.กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านเคื่องก (ประทุม มุคอ้าย)	บ้านเลขที่ 76 หมู่ 9 ตำบลจ๋วงมูง อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่	ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ (เสื้อผ้าพื้นเมือง)

ตารางที่ 3.1 รายชื่อกลุ่มผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาผ้าทอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ศึกษาและเลือกระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยเลือกจากกลุ่มธุรกิจชุมชนงานหัตถกรรมสาขาผ้าทอของจังหวัดเชียงใหม่ ในเขตอำเภอแม่อริม อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสาร์ภักดิ์ อำเภอสันป่าตอง และอำเภอจอมทอง ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัยจำนวน 12 กลุ่ม โดยกลุ่มธุรกิจที่ทำการศึกษาในครั้งนี้มีการสืบทอดงานหัตถกรรมสาขาผ้าทอมาจากรบรรพบุรุษ ทำให้ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่น อีกทั้งผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานหัตถกรรมผ้าทอจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาพถ่าย ถ้อยคำที่เรียบเรียงจากการสัมภาษณ์และสังเกตเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสืบทอดงานหัตถกรรมต่อไป ตลอดจนการประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้สำหรับการดำเนินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของกลุ่มธุรกิจชุมชนได้อย่างสมดุลและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญของเนื้อหาแบบสอบถาม จำนวน 5 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 รายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ความเป็นมาของผู้ประกอบการด้านสังคม วัฒนธรรม สืบทอด/เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือ การจัดการผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 4 การผลิต/ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 5 ข้อมูลด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดย่อม และเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 รายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือการจัดการผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 3 การผลิต/ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 4 คุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการที่จะนำไปสู่การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมของจังหวัดเชียงใหม่

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 สร้างเครื่องมือทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา

4.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และจัดทำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 จัดทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

5.2 นัดสัมภาษณ์ในแต่ละสถานที่ ทั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์ และถ่ายภาพ

5.3 เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 บริบทและศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาผ้าทอในจังหวัดเชียงใหม่ จะทำการศึกษาด้านการผลิต การตลาด โดยการหาคำร้อยละและการพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งใช้เกณฑ์การหาสัดส่วนร้อยละอย่างง่าย ดังนี้

$$P = \frac{F \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

ส่วนการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ SWOT Analysis ในการบริหารธุรกิจหัตถกรรมสาขา
ผ้าทอใช้การพรรณนาวิเคราะห์

6.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินธุรกิจ
งานหัตถกรรมสาขาผ้าทอในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการพรรณนาวิเคราะห์

6.3 การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม เจ้าของกิจการ
ผู้ประกอบการที่จะนำไปสู่การสืบทอดภูมิปัญญาด้านงานหัตถกรรมสาขาผ้าทอ ใช้วิธีการพรรณนา
วิเคราะห์

